

Alkotmánybíróság

Címe: 1015 Budapest,
Postacím: 1535 Budapest,
Telefon: (1) 488-31-00

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/02662-0/2022	
Érkezett: 2022. DEC 01.	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: 27 db	

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 6.	
ÉRK. MÓDJA: POSTÁN / GYŰJTŐLÁDÁBA / SZEMÉLYESEN / FAXON	
ÉRKEZETT: 2022-11-25	
ÜGYSZÁM: 21349/20	

Az első fokon eljáró Budapest XVIII. és XIX. Kerületi Bíróságán

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott dr. Bányai Judit egyéni ügyvéd ()
indítványozó
az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27. § alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő a 2022.09.26-án átvett kúriai, felülvizsgálatot megtagadó végzés kézhezvételétől számított 60 napon belül.

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy *állapítsa meg* a Budapest XIII. és XIX. Kerületi Bíróság által hozott I. fokú 12.P.XIX.21.349/2020/22. számú (M/1) és a Fővárosi Törvényszék 56.Pf.637.685/2021/4. számú II. fokú ítéletek (M/2), továbbá a Kúria Pfv.II.20.782/2022/3. végzésének (M/5) *alaptörvény-ellenességét*, és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (Abtv.) 43. §-ának megfelelően azokat *semmisítse meg*.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a) Pertörténet

1. A hivatkozott I-II. fokú kártérítési perben felperes örökös az indítványozó alaki hibás végrendeletére hivatkozva 10 M Ft-os kártérítést követelt az indítványozótól. A felperes örökös nagynénje, (egyedül élő, leszármazó nélküli) több, neki korábban segítő, ezért hálájaként őket egymást követően örökösnek megnevező végrendeletei után, azokat egyenként érvénytelenítve 2016.10.12-én unokahúgát, felperes törvényes örökösét jelölte meg végrendeleti örökösének, míg akkori segítőjére, 1 mFt készpénzt hagyományozott. Az indítványozó, végrendeletet készítő ügyvéd első megjelenésekor néhány mondatot követően az örökhagyó módosította szándékát, elmondta, hogy eredetileg az ingatlana fele részét akarta adományozni, de már másképp szeretné. Először hibás adatok

kerültek rögzítésre, a 2016.10.10-i végrendelet adatait javítani kellett, az elrontott példányok egy részét is magával vitte az ügyvéd a végleges, 2016.10.12-i aláírást követően az indítványozó ügyvédnek nem ismertetett örökgyóji nyilatkozattal együtt.

2. Az indítványozó által készített végrendelet (M/o) alján a TANU: megnevezés alatt szerepel egy - nem vitatott - tanú ■■■■ neve, ezen aláírás alatt pedig az indítványozó ügyvéd neve és aláírása azzal, hogy ő a végrendeletet készítője és ellenjegyzője IS. (A tanú megnevezés és kettőspont általában felsorolást jelent, enélkül a név mellett vagy alatt szerepel általában a tanúi minőség)
3. 2017.07.23-án elhunyt az örökgyó, a közjegyző a végrendeletet - az indítványozó ügyvéd neve mellett/ alatt hiányzó tanú megjelölés miatt - kifogásolhatónak minősítette (M/8). A 2018.03.27-i első hagyatéki tárgyaláson megjelenő ■■■■ hagyományos / hagyatéki hitelező a húszmillió forint ingatlan felét remélte megkapni, 7 mFt-os igényt jelentett be az elhunyt különleges 10 hónapnyi élelmezésére tekintettel. ■■■■ jelenlévő ügyvédje arra utalt homályosan a jelenlévő örökösnek, hogy lehet, hogy nem ő az örökös, mert a korábbi végrendeletekben más örökösöket nevezett meg az örökgyó, (bár azokban a hitelező még semmilyen módon nem szerepelt). Elhallgatta, hogy ■■■■ hagyományos éppen amiatt tudott a közvetlen megelőző végrendeletről, mert annak külön, az örökgyó által kézzel írt érvénytelenítését ő maga írta alá tanúként néhány nappal a vitatott végrendelet 2016.10.12-i végleges aláírása előtt, 2016. 10.07-én (M/o - 4. oldal).
4. A felperes örökös más jogászoktól (fia is végzős joghallgató volt akkoriban) azt a tanácsot kapta, emellett ■■■■ hagyományos ügyvédje is arra biztatta, egyezzenek meg így hárman, ■■■■, a hitelező, a végrendeletben szereplő örökös, továbbá a korábban megnevezett (B) örökös, hiszen majd az indítványozó ügyvédtől, illetve annak biztosítójától követelheti a kieső fél ingatlan értékét a felperes örökös.
5. A felperes és törvényes örökös elfogadhatta volna az örökséget az örökgyó 2017.07.23-i elhunytát 8 hónappal követően, 2018.03.27-én tartott első hagyatéki tárgyaláson. A közjegyző a végrendelet kifogásolhatóságát és nem érvénytelenségét állapította meg (M/8). A kifogásolható végrendeletet a jelenlévő hagyatéki hitelező ■■■■-nek sem volt érdeke megtámadni, mert ő csak hitelező volt, korábbi végrendeletben sem volt örökös, más érdekelt pedig a felperes örökösön kívül nem volt jelen a hagyatéki tárgyaláson.
6. 2018.05.28-án, két hónappal az első hagyatéki tárgyalást követően a felperes örökös mégis egyezségi megállapodást kötött a korábbi (B) örökössel és ■■■■ hagyatéki hitelezővel. Felperes örökös átengedte az ingatlan felerészét a korábbi (B) örökösnek azzal, hogy ő (B) fizeti ki a hagyatéki hitelezőnek végül elismert 2 mFt-ot az egyezséggel neki juttatott felerészből. A korábbi (B) örökös javára szóló végrendeletet a hagyatéki hitelező ■■■■ aggálytalannak ismerte el, holott nyomatékosítani szeretném, éppen ő volt az, aki az örökös ennek érvénytelenítéséről szóló kézzel írott nyilatkozatát egyedüli tanúként aláírta.

7. 2018.05.31-én ezen megállapodás alapján adta át a hagyatékot a közjegyző **(M/8)** a felperes örökösnek és (B) korábbi örökösnek, ■■■■■ számára – az egyezségben rögzített – 2 mFt-os hagyatéki hitelezői igényt állapított meg, amelyet a korábbi (B) örökös vállalt megfizetni ingatlan felerészből. A közjegyzői iratokban nincs nyoma annak, hogy felhívta volna a közjegyző a felperes örökösöt arra, hogy keresse meg a végrendeletet készítő ügyvédet, vagy tájékoztatta volna arról, hogy az alakilag kifogásolható, vitatott végrendelet alapján is át kell neki a felperes örökösnek adnia az örökséget, a kifogásolhatóságra valakinek hivatkozni kell és csak akkor lesz érvénytelen a végrendelet. Ehelyett ezen tájékoztatások nélkül, két súlyos tévedéssel (melyik végrendeletet tartja érvényesnek és milyen jogszabályokra alapozza a végzését) az örökös, a korábbi örökös és a hagyatéki hitelező egyezségének megfelelően adta át a hagyatékot. Az egyezségben részvevő örökösök két hét múlva, 2018.06.14-én már előszerződést is kötöttek a hagyaték részeként nekik juttatott ingatlan eladásáról.
8. Csak mindezeket követően, 2018.06.19-i meghatalmazással kereste meg először magát igazolva (!) a felperes örökös fia az indítványozó, végrendeletet készítő ügyvédet 2018.06.20-án, hogy megismételje ismeretlenül, telefonon már többször közölt követelését, fizesse ki az indítványozó ügyvéd az ingatlan értékének - az egyezség alapján - a korábbi (B) örökösnek átadott rész értékét. Ekkor ismertette az örökös meghatalmazottja, hogyan áll a hagyatéki eljárás és nyújtotta át az indítványozó ügyvédnek a hagyatéki eljárással kapcsolatos addig keletkezett iratokat, az egyezséget és az ingatlan adásvételi előszerződést **(M/o – 3. oldal)**. Ekkor volt először lehetősége az indítványozó ügyvédnek arra, hogy az iratait a jogosult meghatalmazottja jelenlétében elővegye és átnézzze. Azt vette észre, hogy az örökös az elrontott példányok közé tette az előző (B) örökös javára szóló korábbi végrendelet érvénytelenítéséről szóló, saját kézzel írt nyilatkozatát és annak éppen SzSzB, hagyatéki hitelező volt a tanúja. A felperes örökös olyannal kötött tehát egyezséget a hagyatékról, aki már az új végrendelet készítésekor sem volt örökös. A 2018.05.31-én kelt hagyatékátadó végzés 2018.07.13-án vált jogerőssé **(M/8)** 2020.06.20-tól még 3 hét állt a felperes örökös számára az ellen fellebbezni, de a jogerőssé válást követően is még - tévedésre hivatkozva - az elsőfokú ítéletnek megfelelő hagyatékátadó végzést perújításként (Pp. 393. § a)) megtámadhatta volna 6 hónapon belül (Pp. 395. § (1)) 2019.01.13-ig. Ehelyett a tévedésről tudomásszerzést követően két hónappal, ezen tévedésébe belenyugodva 2018.08.13-án végleges adásvételi szerződést kötött a felperes örökös a végrendeleti teljes ingatlan helyett a hagyatékátadó végzésnek megfelelő felerészenek eladására.
9. A felperes örökös meghatalmazottja az indítványozó ügyvédnek azt nyilatkozta még **(M/o- 3. oldal)**, hogy átgondolják a jogi helyzetet. A perben derült ki az indítványozó ügyvéd számára, hogy ezen tévedésének orvoslása helyett végleges ingatlan adásvételi szerződést kötöttek a felperes örökös a korábbi (B) örökössel együtt az ingatlan egyezségnek / hagyatékátadó végzésnek megfelelő értékesítésére közel két hónap múlva, 2018.08.15-én **(M/9)**.

10. A felperes örökös az indítványozó ügyvéd biztosítójához (MÜBSE) fordult ezután, hogy fizesse ki a kárát, a biztosító az indítványozó nyilatkozatát is figyelembe véve 2019.03.04-én elutasította a felperes örökös követelését.
11. A felperes örökös 2020.02.14-én kártérítési követeléssel fordult az elsőfokú bírósághoz a végrendelet alaki hibája miatt anélkül, hogy a végrendelet érvénytelenségének megállapítását is kérte volna egyúttal. Az indítványozó ügyvéd nem ismerte el, hogy a végrendeleti, egyben törvényes örökös el volt zárva attól, hogy a teljes örökséget megszerezze a kifogásolhatónak tartott végrendelet alaki hibája miatt, hogy az esetleg kifogásolható végrendelet az oka, hogy a felperes örökös nem jutott hozzá a hagyományos részen túli teljes örökséghez. A törvényes örökös unokahúgnak át kellett volna venni a hagyatékot ideiglenes hatállyal, egyezségkötésével ezt a lehetőséget saját elhatározásából elmulasztotta. A közjegyző az örökös által kötött egyezség hiányában átadta volna a felperes örökösnek a teljes örökséget ideiglenes hatállyal. Az indítványozó ügyvéd kizárásával, az ő terhére kötött tehát egyezséget a felperes örökös a korábbi örökössel (B), akiről később kiderült, hogy nem volt örökös már a vitatott végrendelet elkészítésekor sem. Még ekkor sem következett be azonban a kár, csak két hónap múlva, amikor ezen tévedése felismerését követően, ennek ellenére a felperes örökös így értékesítette az ingatlant a korábbi örökössel együtt. Az egyezségben szereplő korábbi örökös tulajdonjogával kapcsolatos tévedését nem próbálta meg helyrehozni, belenyugodott abba, hogy csak a felerészhez jut hozzá. Nem a végrendelet érvénytelenségét kellett volna perben vitatnia az örökösnek egy általa indítandó perben (M/1 – 11. oldalon [89.] pont). A végrendelet még a per megindításakor is érvényes volt, bár kifogásolható. Egyetlen érdekelt sem kifogásolta azt, és egy másik, az előző végrendelet közös érvényessé nyilvánítása a perbeli kifogásolható végrendelet érvénytelenítését kifogás útján nem pótolja, így az érvényes maradt. Amennyiben a tévedését követően az örökös fellebbez a hagyatékátadó végzés ellen, egyben az egyezségtől eláll, akkor hozzájuthatott volna a teljes örökséghez. Ez nem kívánt volna olyan rendkívüli erőfeszítést, amely az adott helyzetben ne lett volna elvárható (ellentétben az elsőfokú ítélet M/1 – 11. oldal [88.] pontjával). Ennél egyszerűbbnek látta azonban az örökös, ha az átengedett ingatlan felerész értékét a kifogásolható végrendeletet készítő indítványozó ügyvédtől és biztosítójától követeli. Az ezt támogató bírói döntések sértik az indítványozónak az Alaptörvényben rögzített, alábbiakban részletezett jogait.
12. Az első- a másodfokú bíróság is elmarasztalta az ügyvéd indítványozót. Az elsőfokú ítéletben a bírói indoklás azt tartalmazza, hogy *„Mivel az alperes által készített végrendelet érvényességének vagy érvénytelenségének megállapítása iránt peres eljárás nem volt és jelenleg sincs folyamatban, de az alperes kártérítési felelősségének jogalapja ezen áll, ezért jelen bíróságnak kell állást foglalnia abban a kérdésben, hogy a végrendelet alakilag hibás vagy hibátlan volt-e.”* (M/1 – 8. oldal alján, [59. pont]) *„Az alperes által készített végrendelet annak alaki hibája*

miatt joghatás kiváltására nem volt alkalmas, az érvénytelennek minősül.” (M/1 – 10. oldal [69. pont])

13. A másodfokú ítéletben ehhez hasonlóan (M/2 – 7. oldal lent [33. pont]:) „...petitum nem volt a végrendelet érvénytelenségének kimondására (és ilyen tartalmú bírói rendelkezést nem is hozott – kereseti kérelem hiányában nem is hozhatott – az elsőfokú bíróság.)” mégis (8. oldal fent [34. pont]:) „Hangsúlyozza a másodfokú bíróság, hogy nem volt akadálya annak, hogy az elsőfokú bíróság vizsgálja, hogy az alperes az ügyvédi szakmai szabályokat betartotta-e, azok ellen vétett-e. A bíróság rendelkezik azzal a szakértelemmel, amely feljogosítja a jogi szakmai kérdés szakszerűségének vizsgálatára.” majd megállapította, (8. oldal lent [36. pont]:) ”az alperes tehát jogellenes magatartást tanúsított a végrendelet joghatás kiváltására nem volt alkalmas az alperes magatartása és a felperest ért kár között az okozati összefüggés is kétségkívül fennáll” (9. oldal fent [37. pont]:) „...a felperes a kárenyhítési kötelezettségének eleget tett. Az adott helyzetben tőle nem volt elvárható, hogy a nyilvánvalóan vesztesnek tűnő pert megindítsa, vagy az osztályos egyezséget megtámadja.”
14. A Kúria határidőn túl tagadta meg a felülvizsgálatot (M/5 - 5. oldal [20. pont] és 8. oldal [41. pont]). (M/5 - 8. oldal [38. pont]:) emellett megállapította, hogy „A Kúria egyetértett az alperes azon felülvizsgálati álláspontjával, mely szerint a jelen perben a végrendelet érvényességének vagy érvénytelenségének kérdésében nem hozható döntés. Ugyanakkor az elsőfokú bíróságnak a kereset alapján a szerződésen kívül okozott kár megtérítésének szabályai szerint azt kellett megítélnie, hogy a felperes kára az alperes jogellenes és felróható magatartásával okozati összefüggésben következett-e be. A perben ... az elsőfokú és a jogerős ítélet.. azt állapította meg, hogy az alperes alakilag hibás végrendeletet készített, amely joghatás kiváltására nem volt alkalmas ... Ezt a tényt önmagában igazolja az, hogy a felperes a végrendeletben juttatott ingatlant egészében nem szerezhette meg.” A kúriai indoklás szerint az, hogy a felperes önként, egyezségben egy korábbi vélt örökösnek átengedte az öröklött ingatlan felét (bár a hagyatéki teherrel) és a közjegyző így adta azt át a felperes örökösnek, majd az örökös az egyezségben tévedését felismerve, ennek ellenére így értékesítette a fele ingatlant, az önmagában azt igazolja, hogy a végrendelet joghatás kiváltására nem volt alkalmas.

b) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Indítványozó alperes fellebbezett az I. fokú ítélet ellen, majd a II. fokú ítélet kézhezvételét követően, határidőben a végrehajtás felfüggesztését és ezen ítéletek felülvizsgálatát kérte (M/3) a Kúriától 2012.06.17-én, amely először elutasította a végrehajtás felfüggesztését (M/4) majd a felülvizsgálatot megtagadta (M/5), utóbbit az indítványozó által 2022.09.26-án átvett 3. sz-ú végzésében. Az I. és II. fokú ítéletek alapján folyamatban van az elsőfokú ítélet végrehajtása (M/6)

c) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló, a Kúriától 2022.09.26-án átvett, felülvizsgálati kérelmet elutasító végzés kézhezvételétől az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidő (az alkotmányjogi panasz benyújtására alapjául szolgáló bírói döntés közzétételétől számított 60. nap 2022. november 25., így az a mai nappal beadással megtartásra került.

Az indítványozó által 2022.06.17-én benyújtott felülvizsgálati engedélyezési és felülvizsgálati (továbbá végrehajtás felfüggesztése) iránti kérelmet 30 napon belül nem tagadták meg - a 2022.07.15-2022.08.20-ig tartó ítélkezési szünetet is figyelembe véve 2022.08.22-ig. A Kúria a 2022.07.18-án kelt, 2022.07.19-én kézbesített végzésében a végrehajtás felfüggesztését elutasította, 2022.09.07-én kelt, ténylegesen 2022.09.26-án továbbított végzésében a felülvizsgálatot megtagadta.

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása

Az indítványozó a kártérítési per alperese, jelenleg végrehajtás folyik ellene (M/6).

e/1) Alapjogsérelem, mely a bírói döntést érdemben befolyásolta (I)

Az Abtv. 29. § alapján a bírói döntések alaptörvény-ellenesek¹, hiányzik az Alaptörvénnyel való összhangjuk, amennyiben

1. A jogállamiságot, ezen belül a jogbiztonságot sérti, amikor a bíróságok erre irányuló kereseti kérelem nélkül döntenek arról, ami az érdemi döntésük alapjául szolgál, megállapítják a végrendelet érvénytelenségét, ezzel együtt egy végrendelet joghatás kiváltására alkalmatlanságát, illetve jogot alkotnak azzal, hogy (1) önmagában az alaki kifogásolhatóságról megállapítják, hogy az joghatás kiváltására alkalmatlanságot is jelent, és hogy (2) önmagában az, hogy bár az örökös egyezségben lemondott az örökségének egy részéről, ennek következményeként pedig az örökös nem jutott a teljes örökséghez – tehát az előbbi ellenére - egyben ez utóbbi önmagában igazolja, hogy a kifogásolható végrendelet joghatás kiváltására alkalmatlan volt és erre alapozva hoztak a bíróságok Alaptörvény-ellenesen érdemi döntést kártérítési kötelezettséget megállapítva az indítványozó kárára.
2. A jogszabályok mindenkire egyformán kötelezőek elvét sérti, amikor a kártérítés elbírálásakor az okozati összefüggést nem érdemben, csak szövegszerűen és új jogot alkotva értékelik, az okozati összefüggés hiánya ellenére hoznak érdemi döntést kártérítés ügyben az indítványozó kárára.
3. Az ember, az indítványozó alapvető joga, hogy tisztességes tárgyaláson döntsenek az ügyéről² jogszabályok alapján Alaptörvénnyel összhangban

1 <https://jak.ppke.hu/kiadvanyaink/az-alkotmanybirosagi-torveny-kommentarja>, Alkotmányjogi panasz 314-338.

2 1993. évi XXXI. törvény, EJEE 6. cikk

értelmezéssel, és hogy hatékony jogorvoslatra legyen lehetősége³, az előbbiek tényleges figyelembevételével, nem kiüresítve azt az elsőfokú bíróság indokainak kritika nélküli átvételével vagy a felülvizsgálat megtagadásával az érdemi döntések Alaptörvény-ellenességének értékelése nélkül. Tiltott a megkülönböztetés⁴ emberek között, nem lehet másképp elbírálni a jogászt és a jogászokat foglalkoztató örökös, tiltott a joggal való visszaélés⁵. Valóban számíthat valaki ügyvéd elleni kártérítéskor egy ügyvédi biztosító helytállására, de az visszaélés-szerű, ha maga okoz kárt magának egyezségkötéssel lemondva az örökségének feléről, de arra számít, úgy érvényesíti örökléshez való jogát, hogy örökségének feléről tévedésből lemond, hogy a biztosító majd úgysis megtéríti ezt a kárt, lemond a teljes örökség közjegyzőtől átvételének jogáról. Végül tiltott ezen említett alapvető jogok korlátozása, ezen jogoknak az EJEE és az Alaptörvényben megfogalmazottakon kívüli más célokra alkalmazása⁶. Előbbi alapvető jogokat nem lehet korlátozni az ügyvéd, illetve az ügyvédek csoportja tekintetében annak érdekében, hogy az ügyvédi társadalomban félelmet keltsen végrendelet készítésekor, amely egyben sérti a jogbiztonságot. A legkisebb végrendeleti alaki hiba egyébként bármilyen összegű kártérítéssel büntethető lenne, a jogosult örökös cselekményei és károsulti közrehatása, továbbá az előreláthatóságot is figyelmen kívül hagyva.

e/2) Alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés (II)

Alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, amikor a *kirívó jogalkalmazás* esete merül fel, és ilyenkor a rendes bíróságok ítélkezési gyakorlata a törvény előtti egyenlőség és a törvénynek való alávetettség elvei alapján vizsgálható (EJEB joggyakorlata). Ilyenek az EJEE 6., 13, 14., 27. és 18. cikkek, az Alaptörvény B) (1), R) (1), I. (1), XV. (1), XXIX. (1), kiemelten a XXVIII. (1) és 28. cikkek megsértésével hozott, jelen panasszal orvosolni kért bírói döntések.

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

Az Abtv. 27. § alapján az Alaptörvény alábbi megsértett rendelkezéseire hivatkozom:

B) cikk (1) bekezdése, Magyarország független, demokratikus jogállam.

R) cikk (1) Az Alaptörvény Magyarország jogrendszerének alapja, **(2)** Az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek.

3 EJEE 13. cikk

4 EJEE 14. cikk

5 EJEE 17. cikk

6 EJEE 18. cikk

I. cikk (1) AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége, **(2)** Magyarország elismeri az ember alapvető egyéni és közösségi jogait.

XV. cikk (1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes, **(2)** Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

XXIV. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és észszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.

XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, észszerű határidőn belül bírálja el. **(7)** Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

28. cikk A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulumát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

b) A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása

B) cikk (1) Jogállamban a jogbiztonság követelménye alapján tiltott a feleket megkülönböztető jogalkalmazás. Nem engedhető meg, hogy egyes embercsoportokra vagy nem vonatkoznak vagy másképp alkalmazandóak a jogszabályok, alaptörvény-ellenesen terhelnek egyes embercsoportokat, másokat előnyben részesítenek. A alaptörvény-ellenes bírósági döntések szerint az örökösre nem vonatkoznak a kártérítés okozati összefüggésére, és az előreláthatóság (Ptk. 6:521. §) felróhatóság (Ptk. 6:519. §), a károsulti közrehatás (Ptk. 6:525. § (1)) bírói értékelésének követelményei az alakilag kifogásolható végrendelet készítő ügyvéd terhére. Az örököst előnyösebb helyzetbe hozva, annak ellenére, hogy a végrendelet készítő ügyvéd nem érvénytelen, csak alakilag kifogásolható **(Ptk. 7:17. § (1) b))** végrendelete okirati jelleggel bír a **Ptk. 7:12. §** szerint, joghatás kiváltására alkalmas csakúgy, mint a hagyatéki eljárásról szóló 2010. évi XXXVIII. törvény **(Hetv.) 86. § (1)** bekezdése szerint, a bíróságok ennek ellenére, ettől eltérően értékelték a végrendelet kifogásolhatóságát és erre alapozták döntéseiket. Az „Öröklési vitával érintett hagyatékot ... ideiglenes hatállyal ... az írásbeli végrendeletben megnevezett örökösnek ...

át KELL átadni.”, tehát a kifogásolható, vitával érintett hagyatékot a közjegyzőnek át kell adni a végrendeleti örökösnek, az így ténylegesen jogszabály kiváltására alkalmas. Amennyiben ezt az örökös nem kéri, nem fogadja el, ezen kárát magának kell viselnie. A **Ptk. 1:4. § (1)** szerint elvárható magatartás nem lehet jogszerűen korlátozott a felperes örökös irányában, míg a **Ptk. 1:4. § (2)** szerinti másik fél felróható magatartására hivatkozástól az alakilag kifogásolható végrendeletet készítő ügyvéd ezen jogszabály ellenére, jogellenesen el volt zárva.

R) cikk (1) Magyarország jogrendszerének alapja, hogy az Alaptörvény és a jogszabályok, ezeken belül a kártérítésre és a végrendeletre vonatkozó jogszabályok is mindenkire, az örökösre és a végrendeletet készítő ügyvédre is egyaránt és egyformán vonatkoznak. A kárnak okozati összefüggésben kell lennie a kárral, az örökös lemondása az örökségének egy részéről nem olyan kár, amelyet az indítványozó okozott, az jogszerűen az indítványozó ügyvédtől nem követelhető.

I. cikk (1) Az ügyvéd is ember, akinek, az alapvető jogait ugyancsak tiszteletben kell tartani, ezek védelme is elsőrendű kötelezettsége az államnak, Magyarország az ügyvéd egyéni és az ügyvédek közösségének alapvető jogait is elismeri, mint szakmáját gyakorló egyén és szakmájukat gyakorló közösség jogait is. Az indítványozó ügyéről tisztességes tárgyaláson kellett volna döntenie úgy, hogy az örökös magatartását is a jogszabályok alapján értékelik az Alaptörvénnyel összhangban. Nem vonta be az indítványozó ügyvédet az eljárásba, tévedésben volt, amikor megegyezett a korábbi örökössel és lemondott a fele örökségről, de tévedését felismerve 2 hónappal később mégsem orvosolta tévedését, eladta a fele ingatlant, ezzel maga okozta a kárát, a bíróságok ezt mégsem értékelték, főként nem az alaptörvénynek megfelelően. Ez a megkülönböztetés tiltott, ahogyan az is, hogy visszaéljen valaki azzal a jogával, hogy amennyiben kár éri, akkor a károkozó azért kártérítésért felel és úgy is kártérítést követeljen, amikor maga okozta a kárát. A bíróságok érdemi döntése pedig éppen ezt támogatta alaptörvény-ellenesen. A végrendelet kifogásolhatósága, alaki hibájának szigorú megítélése az örökös érdekét szolgálja, hogy ne károsodjon. Nem élhet vissza ezzel úgy, hogy kárt okoz magának, majd az alaki kifogásolhatóságra hivatkozva kártérítési követeléssel áll elő, és ezt a bíróságok jogszerűen, az alaptörvény ellenére nem támogathatják.

XV. cikk (1) A törvény előtt mindenki, az ügyvéd és az örökös is egyenlő. Nincs különbség közöttük, **(2)** az ügyvéd számára is biztosított az alapvető jogok tekintetében a tisztességes tárgyalás, ahol figyelembe veszik az ügyvéd és az örökös tevékenységét is egyenlő megítéléssel, a hatékony jogorvoslat, amelynek során a jogszabályokat valóban egyenlően értelmezik az örökös és az örökhagyó esetében is, és tiltott a megkülönböztetés, a joggal való visszaélés, az alapjogok céljával ellentétes értelmezése az embert megillető alapjogoknak.

XXIV. cikk (1) A hagyatéki eljárásban hatóságként eljáró közjegyzőnek részrehajlás nélkül, tisztességesen kellett volna eljárnia, döntéseit indokolni lett volna köteles. Ezen kötelezettségét a közjegyző elmulasztotta azzal, hogy 1/ nem tájékoztatta az első hagyatéki tárgyaláson a felperes örökösét, hogy az alakilag kifogásolható végrendelet alapján is a **Hetv. 86. § (1)** bekezdése alapján az öröklési jogvitával érintett hagyatékot a felperes örökösnek kellene átadnia és 2/ a hagyatékátadó végzés indokolásában hibásan a korábbi örökös, (B) javára szóló végrendelet keltezési napjának az indítványozó által készített végrendelet keltét tüntette fel, továbbá 3/ a *Ptk. 7:58. § (3)* rendelkezését idézte az eljárásával kapcsolatban, amely törvényi szakasz azonban a házastárs leszármazó örökléséről rendelkezik, holott az örökhagyónak sem házastársa, sem leszármazója nem volt (**M/8**). Az alaptörvényben rögzített kötelezettséget tehát a közjegyző nem teljesítette. A közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény (**Kjtv.**) **111. § (1)** bekezdésében definiált közjegyzői, ügyleti okirat készítése kapcsán a **Kjtv. 120. § (1) b)** pontja alapján a közjegyző kötelessége, hogy tájékoztassa a felet a jogügylet lényegéről és jogi következményeiről, azt mellőzte még szóban is, amit a hagyatékátadó végzés felsorolt alapvető hibái valószínűvé tesznek. A közjegyzői okirat nem tartalmaz tájékoztatást, annak még lényegi részeit sem, a közjegyző nem járt el tisztességesen. Ezen alaptörvény ellenességét a bírói eljárások érdemi döntésükhöz elmulasztottak értékelni, így az erre alapozott ítéletek is szükségképpen alaptörvény-ellenesek.

XXVIII. cikk (1) A pártatlan bíróság tisztességes tárgyalás tartásának követelményének ellentmond, amikor a bíróság túlterjeszkedik a hatáskörén, a kérelemhez kötöttség elvén, amelyet ugyan a kúriai végzés szövegszerűen maga sem tart megengedhetőnek, emellett, bírói jogalkotással, saját PK 85. b) jogértelmezésével ellentétesen azt rögzíti ugyanez a kúriai végzés, hogy a végrendelet alaki hibája önmagában érvénytelenné, joghatás kiváltására alkalmatlanná teszi a végrendeletet. A **Hetv. 86. § (1)** bekezdése alapján, mint öröklési jogvitával érintett hagyatékot a végrendeleti örökösnek ideiglenesen át kell adni, tehát a hibás, vitatott, de érvénytelennek nem nyilvánított végrendelet alapján. Nyomatékosítani kívánom, hogy a saját, PK 85. sz-ú értelmezésével is ellentétes a Kúria megállapítása, hogy egy alakilag hibás végrendelet joghatás kiváltására alkalmatlan. A PK 85. már címének b) pontja összefoglalásaként azt rögzíti, hogy „Valamely alaki kellék hiánya vagy esetleges akarathiba a végrendeletet jogi létesésétől nem fosztja meg, hanem csupán érvénytelenné teszi. Az érvénytelenség HIVATALBÓL NEM, hanem csak akkor vehető figyelembe, ha arra az érdekelt hivatkozik.” A bíróságok számára kétségkívül nyilvánvaló volt, hogy érvénytelenségre egy érdekelt sem hivatkozott, még a kereseti kérelemben sem kérte a felperes örökös ennek megállapítását. Egy tisztességes tárgyaláson

(1) a bíróság nem terjeszkedhet túl a kereseti kérelmen, nem állapíthatja meg azt, hogy az alakilag hibás végrendelet joghatás kiváltására nem volt alkalmas, miután ez a jogkövetkezmény csak érvénytelen végrendeletre vonatkozik (M/1 – 9. oldal [62.] pontban és M/2 – 8. oldal [36.] pont és M/ 5 – 8. oldal [38.] pont).

(2) A tisztességes tárgyalás követelménye alapján a bíróságok nem alkothatnak új jogot. Nem kapcsolhatják az alaki hibát joghatás kiváltására alkalmatlansággal, amikor az csak az érvénytelenséghez kapcsolható jogszerűen. A **Ptk. 6:9. §** rögzíti, hogy a jognyilatkozat érvénytelenségére a szerződés általános szabályai vonatkoznak. Az általános szabály pedig

a **Ptk. 6:108. § (1)** alapján, hogy érvénytelen szerződésre (jognyilatkozatra) nem lehet jogot alapítani, más szóval a joghatás kiváltására alkalmatlanság az érvénytelen szerződéshez kötődik. Egy korábbi végrendelet érvényesnek elismerése nem váltja ki az alakilag hibás végrendelet érvénytelenségére hivatkozást az érvénytelenség megállapíthatóságának feltételeként (PK 85.), kifejezett és indokolt kifogást kell tenni a kifogásolható végrendelet érvénytelenségének megállapításához, ami elmaradt.

(3) Azok a felsőbb bíróságok, amelyek az alaptörvény ellenes jogalkalmazás követelményét figyelmen kívül hagyják, emellett az indítványozó ezekre vonatkozó érvelését is, és mindezeket érdemben nem vizsgálják, csak helyben hagyják az alsóbb bíróságok döntését, kiüresítik a jogorvoslathoz való jog tartalmát, amely ugyancsak alaptörvény – ellenes az érdemi bírói döntésekre kihatóan.

28. cikk A bíróságoknak a jogszabályok szövegét azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban kell értelmezniük, a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálva. A jogszabályokat nem értelmezhetik úgy a bíróságok, hogy azok csak egyes emberekre vonatkoznak, más emberekre pedig a jogszabályokat kiterjesztően értelmezhetik. Az örökösnek (1) nem kell az indítványozó, végrendeletet készítő ügyvéddel együttműködni, (2) nem kell átvenni az örökséget, holott azt a közjegyző átadná neki a kifogásolható végrendelet alapján is, ezt követően (3) tévedésből egyezséget köthet egy korábbi örökössel, lemondva az örökség fele részéről, majd (4) amikor a tévedését felismerte, a téves egyezsége alapján hozott hagyatékátadó végzést nem kell fellebbeznie, vagy akár később bírói úton megtámadnia. Az indítványozó ügyvéd viszont a kifogásolható végrendelet készítése miatt akkor is kártérítéssel tartozik, ha nem látta előre, hogy 1/ az örökös egyezséget fog kötni, lemond az örökség felerészéről, 2/ nem veszi át a teljes örökséget ideiglenesen, majd 3/ amikor megtudja, hogy tévedésben volt az egyezségkötéskor, akkor sem támadja meg erre hivatkozva az egyezséget, 4/ nem fellebbez, az egyezsége alapozott hagyatékátadó végzés ellen, belenyugszik tévedésébe és 5/ így értékesíti az örökölt ingatlanok felét, hozzájárul ezzel, hogy a korábbi örökös a neki átengedett részt a maga számára értékesítse, az örökös azt magától önszántából megvonta. Ezen ingatlan értékesítéssel keletkezett valójában csak a kára, amely tehát az örökös saját döntése volt, korábbi tévedésének és annak tudatában, hogy jogi úton helyrehozhatja. Az örökös tudta, hogy tévedett, mégis ingatlan adásvételi szerződést kötött úgy, hogy csak a fele ingatlan értékéhez jutott hozzá. Ezen örökös saját károkozást az indítványozó ügyvéd terhére megfizettetni a józan észnek ellentmond, nem felel meg a közjónak, erkölcstelen és gazdaságos célt sem szolgál.

3. Egyéb nyilatkozatok és melléletek

a) Végrehajtás felfüggesztése

Indítványozó kérte a Kúrián a végrehajtás felfüggesztését, de azt elutasították. **(M/3 és M/4)**

b) Az indítványozó maga is gyakorló ügyvéd, a maga nevében jár el saját ügyében.

c) Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról:

Kérelmező úgy nyilatkozik, hogy jelen indítványának aláírásával egyben hozzájárul ügyvédként használt (dr. Bányai Judit ügyvéd) nevének ügghöz kapcsolt nyilvánosságra hozatalához egyéb adatainak (pl. címe) feltüntetése nélkül (M/7).

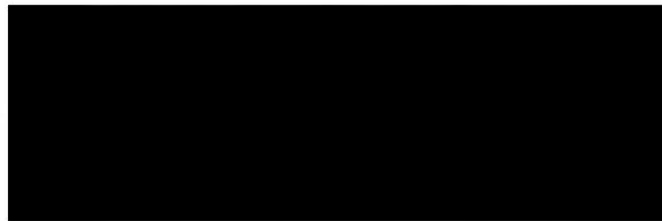
d) Az érintettséget alátámasztó dokumentumok egyszerű másolata az I. (M/1) és II. fokú (M/2) ítéletek, Kúriára beadott kérelem (M/3) és a végrehajtás felfüggesztésének (M/4), valamint a felülvizsgálat engedélyezésének visszautasítása (M/5), az indítványozó ellen folyamatban lévő végrehajtás igazolása (M/6)

e) egyéb nyilatkozatként indítványozó nyilatkozik, hogy az ügyben egyéb eljárás nincs folyamatban és az eljárás az Abtv. 54. § (1) bekezdés alapján illetékmentes.

Kelt: Budapesten, 2022.11.25-én

dr. Bányai Judit egyéni ügyvéd indítványozó

Mellékletek:

M/0 – az alakilag kifogásolható végrendelet

M/1 – az elsőfokú I. fokú 12.P.XIX.21.349/2020/22. számú ítélet

M/2 – a másodfokú 56.Pf.637.685/2021/4. számú ítélet

M/3 – a felülvizsgálat engedélyezése, felülvizsgálat, végrehajtás felfüggesztése iránti kérelem

M/4 – a végrehajtás felfüggesztési kérelem elutasítása

M/5 – a felülvizsgálat megtagadása

M/6 – a végrehajtási lap

M/7 – Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról

M/8 – A 2018.03.27-i első hagyatéki tárgyalás jegyzőkönyve és a 2018.05.31-én kelt, 2018.07.13-án jogerőssé vált hagyatékátadó végzés

M/9 – Az ingatlan örökség 2018.08.15-én kelt adásvételi szerződése